

LEGE
privind Centrul Național de Apărare Informațională și Combateră a
Propagandei - Patriot și modificarea unor acte normative

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Prezenta lege stabilește statutul, cadrul juridic, principiile, misiunea, atribuțiile, drepturile, obligațiile, modul de organizare și finanțare a Centrului Național de Apărare Informațională și Combateră a Propagandei – Patriot.

Capitolul I
DISPOZIȚII GENERALE

Art.I – Articolul 1. Statutul Centrului Național de Apărare Informațională și Combateră a Propagandei - Patriot

(1) Centrul Național de Apărare Informațională și Combateră a Propagandei – Patriot (în continuare – Centrul) este o autoritate publică independentă, față de alte persoane juridice de drept public sau privat și față de persoanele fizice, ce funcționează la nivel național ca structură unică.

(2) Centrul este persoană juridică de drept public și dispune de sigiliu cu imaginea Stemei de Stat a Republicii Moldova, denumire în limba română și conturi trezoreriale, precum și de alte atribute necesare. Sediul Centrului se află în municipiul Chișinău.

(3) Structura, efectivul-limită și regulamentul de activitate ale Centrului se aprobă prin decret al Președintelui Republicii Moldova, la propunerea directorului Centrului.

Articolul 2. Cadrul juridic al activității Centrului

Centrul își desfășoară activitatea în conformitate cu prevederile Constituției Republicii Moldova, legile și hotărârile Parlamentului, decretele Președintelui Republicii Moldova, ordonanțele, hotărârile și dispozițiile Guvernului, alte acte normative, cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, precum și cu directivele și acordurile semnate.

Articolul 3. Noțiuni

În sensul prezentei legi, următoarele noțiuni semnifică:

comunicare strategică – proces planificat de informare a publicului prin intermediul mesajelor clare, complete și obiective, care se bazează pe fapte și informații veridice, utilizând mijloace de comunicare oficiale, în vederea creșterii nivelului de conștientizare și înțelegere a subiectelor relevante de interes public;

capacități de comunicare strategică – resursele umane, tehnologice și organizaționale dezvoltate și utilizate pentru a implementa eficient campanii de comunicare strategică în diferite contexte și mijloace de comunicare;

dezinformare – răspândire intenționată a informațiilor false, create pentru a dăuna unei persoane, unui grup social, unei organizații sau securității statului;

falsuri (fake) – o tehnică de dezinformare care constă dintr-o relatare jurnalistică ce prezintă informații false sau un amestec de informații false și adevărate create și diseminate cu scopul de a dăuna sau a aduce prejudicii;

informare greșită (misinformation) – răspândirea neintenționată a unor informații false, inexacte sau înșelătoare, fără a cunoaște că informația este falsă și fără intenția de a provoca daune sau prejudicii;

malinformare (malinformation) – răspândirea în mod intenționat a unor informații care pornesc de la realitate despre o persoană, un lucru, un fapt sau un eveniment cu intenția explicită de a provoca rău sau ignorând faptul că aceasta ar putea produce rău, precum discursul care incită la ură sau violență;

verificarea veridicității faptelor (fact-checking) – proces care urmărește să verifice faptele din spatele unei informații pentru a promova adevărul și corectitudinea prezentării informației;

mijloace de comunicare – instrumente și tehnologii utilizate pentru transmiterea și primirea mesajelor între emițători și receptorii informațiilor, incluzând canalele de comunicare tradiționale, precum și canalele digitale, care permit interacțiunea și schimbul de informații într-un mod eficient și accesibil;

propagandă – acțiune intenționată și sistematică de influențare a opiniei publice prin manipularea și falsificarea informațiilor, în vederea promovării unor idei, credințe, interese sau agende specifice.

Articolul 4. Principiile de activitate ale Centrului

Centrul se constituie și își desfășoară activitatea în baza următoarelor principii:

- a) legalitate;
- b) independență;
- c) imparțialitate;
- d) transparență;
- e) respectare a drepturilor și libertăților omului;
- f) neutralitate politică.

Capitolul II MISIUNEA, ATRIBUȚIILE, DREPTURILE ȘI OBLIGAȚIILE CENTRULUI

Articolul 5. Misiunea Centrului

(1) Centrul are misiunea de a consolida eforturile interinstituționale în lupta împotriva dezinformării și acțiunilor coordonate de diseminare a mesajelor,

narațiunilor, comunicărilor, indiferent de originea acestora, care reprezintă pericol sau pot periclita realizarea intereselor naționale.

(2) Centrul își desfășoară activitatea prin:

a) promovarea dezideratelor de coeziune socială, patriotism, integrare europeană și pace interetnică;

b) dezvoltarea mecanismelor de identificare, prevenire și combaterea a dezinformării, inclusiv a falsurilor, a informațiilor greșite și a malinformării;

c) verificarea veridicității faptelor și transmiterea informațiilor veridice către publicul larg și asigurarea unui dialog constant cu cetățenii, precum și colaborarea cu toate instituțiile statului în vederea promovării intereselor naționale și creșterii rezistenței societății noastre în fața dezinformării.

(3) Ministerele, autoritățile administrative centrale și structurile organizaționale din sfera lor de competență și instituțiile publice din subordinea Guvernului, în măsura în care nu contravine dispozițiilor legilor speciale care reglementează activitatea autorităților respective, vor oferi Centrului sprijinul necesar pentru exercitarea atribuțiilor sale stabilite în conformitate cu prezenta lege și alte acte normative.

Articolul 6. Funcțiile Centrului

În vederea realizării misiunii sale, Centrul are următoarele funcții de bază:

a) dezvoltarea mecanismelor de identificare, evaluare, prevenire și combatere a dezinformării, inclusiv a știrilor false, a informațiilor greșite și a malinformării, a acțiunilor coordonate de diseminare a mesajelor, narațiunilor, comunicărilor, indiferent de originea acestora, care reprezintă pericol sau pot periclita realizarea intereselor naționale, și de sporire a capacităților de comunicare strategică a autorităților și instituțiilor statului în vederea combaterii acestora;

b) dezvoltarea mijloacelor de comunicare între stat și cetățean pe probleme de politică internă și externă, precum și conjugarea eforturilor statului și ale cetățeanului în vederea creșterii rezilienței naționale în raport cu tentativele sau acțiunile de dezinformare;

c) evaluarea comprehensivă a spațiului informațional public, asigurarea schimbului de informații cu autoritățile și instituțiile relevante ale statului, precum și aducerea la cunoștință publicului larg a informațiilor ce constituie dezinformare, în limitele stabilite de cadrul normativ;

d) elaborarea și implementarea unui ansamblu coordonat de acțiuni și inițiative, ce au drept scop verificarea veridicității faptelor și transmiterea informațiilor factologice către publicul larg, în suportul obiectivelor stabilite în conformitate cu documentele de politici publice naționale și angajamentele internaționale la care Republica Moldova este parte;

e) dezvoltarea bunelor practici în domeniul transparenței și în asigurarea accesului la informații.

Articolul 7. Atribuțiile Centrului

Pentru îndeplinirea funcțiilor stabilite, Centrul exercită următoarele atribuții:

a) elaborează proiectul programului de comunicare strategică la nivel național în vederea îndeplinirii misiunii Centrului;

b) elaborează instrucțiuni și ghiduri metodologice, materiale analitico-științifice și explicative privind identificarea, prevenirea și combaterea dezinformării;

c) creează platforme de interacțiune dintre instituțiile statului și organizațiile societății civile, instituțiile media și jurnaliști, în procesul de identificare, prevenire și combatere a dezinformării și acțiunilor coordonate de diseminare a mesajelor, narațiunilor, comunicărilor, indiferent de originea acestora, care reprezintă pericol sau pot periclita realizarea intereselor naționale;

d) elaborează și pune în practică mecanisme de monitorizare a spațiului informațional public în scopul identificării și contracarării dezinformării și acțiunilor coordonate de diseminare a mesajelor, narațiunilor, comunicărilor, indiferent de originea acestora, care reprezintă pericol sau pot periclita realizarea intereselor naționale;

e) emite recomandări privind contracararea și înlăturarea cauzelor și condițiilor care contribuie la crearea sau răspândirea dezinformării și acțiunilor coordonate de diseminare a mesajelor, narațiunilor, comunicărilor, indiferent de originea acestora, care reprezintă pericol sau pot periclita realizarea intereselor naționale;

f) organizează și promovează acțiuni de instruire și educaționale cu privire la comunicarea strategică și de creștere a gradului de conștientizare a amenințărilor pe care le reprezintă dezinformarea;

g) contribuie la punerea în aplicare a politicilor în domeniul asigurării securității spațiului informațional, în special care vizează dezvoltarea capacităților de comunicare strategică a autorităților și instituțiilor statului și măsurile de identificare, prevenire și combatere a dezinformării și reducerea vulnerabilităților, riscurilor și amenințărilor la adresa securității spațiului informațional;

h) emite recomandări autorităților și instituțiilor statului în vederea perfecționării practicilor și cadrului normativ aferent transparenței în procesul decizional și asigurarea accesului la informații.

Articolul 8. Drepturile Centrului

În vederea realizării atribuțiilor sale, Centrul are dreptul:

a) să înainteze autorităților propuneri privind elaborarea și modificarea cadrului normativ și să emită recomandări în conformitate cu atribuțiile conferite;

b) să sesizeze, în limitele atribuțiilor, autoritățile competente și organele de drept în cazul depistării încălcărilor legislației naționale;

c) să facă schimb și să primească informațiile necesare de la autoritățile publice pentru realizarea atribuțiilor sale;

d) să încheie acorduri de cooperare cu instituții și organizații naționale și internaționale, în vederea atragerii expertizei și asistenței externe necesare pentru realizarea atribuțiilor și asigurarea funcționalității Centrului;

e) să colaboreze și să semneze acorduri de cooperare cu companii internaționale care dețin rețele de socializare, platforme media sau de distribuire de conținut;

f) să atragă specialiști și să încheie contracte cu persoane fizice și juridice de drept public sau privat, cu parteneri de dezvoltare și/sau donatori, cu furnizori și beneficiari de bunuri și servicii, în scopul realizării atribuțiilor stabilite;

g) să beneficieze de servicii de consultanță, de studii și asistență de specialitate din țară sau din străinătate și să beneficieze de programe de formare și perfecționare profesională pentru personalul său;

h) să instituie grupuri de lucru, cu implicarea reprezentanților instituțiilor de stat, organizațiilor societății civile, mediului academic și altor experți, pentru coordonarea activităților ce vizează asigurarea comunicării strategice și identificarea, prevenirea și combaterea dezinformării;

i) să participe și să organizeze instruirii, conferințe, seminare sau alte activități conforme atribuțiilor funcționale, atât în țară, cât și peste hotare;

j) să posede, să utilizeze și să administreze patrimoniul Centrului în scopul realizării atribuțiilor funcționale, în conformitate cu prevederile cadrului normativ;

k) să administreze fonduri de asistență financiară și tehnică, obținute de la partenerii de dezvoltare sau din alte surse neinterzise de cadrul normativ existent;

l) să dispună de propriile canale de informare și comunicare cu publicul, inclusiv în spațiul on-line;

m) să dispună și de alte drepturi care decurg din prevederile actelor normative.

Articolul 9. Obligațiile Centrului

Centrul are următoarele obligații:

a) să asigure suportul informațional și analitic necesar autorităților și instituțiilor în procesul de identificare, prevenire și combatere a dezinformării;

b) să ofere informații publicului larg despre activitatea sa și să asigure transparența propriei activități;

c) să întocmească și să prezinte anual sau la solicitarea Parlamentului, Președintelui Republicii Moldova și organului său colegial rapoarte de activitate;

d) să utilizeze și să administreze conform destinației și în corespundere cu prevederile actelor normative patrimoniul Centrului, bunurile și serviciile date în gestiune.

Capitolul III

CONDUCEREA ȘI ORGANIZAREA CENTRULUI

Articolul 10. Conducerea Centrului

(1) Centrul este condus de un director, numit în funcție de Parlament, la propunerea Președintelui Republicii Moldova, pe un termen de 5 ani, cu posibilitatea numirii pentru un alt mandat.

(2) Selectarea directorului Centrului se face în baza unui concurs public, anunțat și organizat de Președintele Republicii Moldova, în conformitate cu regulamentul aprobat prin decret.

(3) Eliberarea din funcție a directorului se face de Parlament, la propunerea Președintelui Republicii Moldova, în cazurile în care:

a) acesta nu-și depune declarația de avere și interese personale sau refuză să o depună;

b) survin circumstanțe care fac ca acesta să nu mai corespundă cerințelor art.13 din prezenta lege;

c) activitatea sa este evaluată negativ;

d) este exprimat vot de neîncredere.

(4) În exercitarea atribuțiilor sale, directorul este asistat de un adjunct, numit în funcție de Președintele Republicii Moldova, la propunerea directorului Centrului. Mandatul directorului adjunct al Centrului încetează odată cu mandatul directorului Centrului, însă acesta continuă să-și exercite atribuțiile până la numirea unui nou director adjunct.

(5) Directorul Centrului și adjunctul lui dețin funcții de demnitate publică, obținute prin numire.

(6) În cazul absenței directorului, atribuțiile acestuia sunt exercitate de directorul adjunct.

Articolul 11. Colegiul Centrului

(1) Pentru îndeplinirea atribuțiilor ce revin Centrului, în cadrul acestuia se constituie și funcționează un Colegiu.

(2) Colegiul Centrului este compus din 11 membri, în a cărui componență intră directorul, directorul adjunct, persoane cu funcții de conducere din cadrul Centrului, un reprezentant desemnat de Președintele Republicii Moldova, un reprezentant desemnat de Parlament, un reprezentant desemnat de Guvern și 3 reprezentanți ai societății civile, selectați de către Centru. Componența Colegiului se aprobă prin decret al Președintelui Republicii Moldova, la propunerea directorului Centrului.

(3) Colegiul examinează în ședințele sale chestiuni privind organizarea activității Centrului în vederea promovării politicii în domeniul de activitate gestionat, soluționării problemelor stringente și evaluării profesionale a conducerii Centrului. Colegiul aprobă planurile de activitate și obiectivele Centrului.

(4) Ședința Colegiului este deliberativă dacă la ea participă cel puțin 2/3 din membrii acestuia.

(5) Deciziile Colegiului se adoptă cu votul majorității membrilor acestuia. Deciziile se înregistrează și se fac publice prin ordin al directorului Centrului.

(6) În activitatea sa, Colegiul se conduce de regulamentul propriu, aprobat prin ordin al directorului.

Articolul 12. Organizarea Centrului

În cadrul Centrului activează funcționari publici și personal care efectuează deservirea tehnică, statutul fiecăruia fiind stabilit în conformitate cu legislația.

Articolul 13. Condiții pentru a candida la funcția de director al Centrului

Poate candida la funcția de director persoana care îndeplinește cumulativ următoarele condiții:

- a) deține cetățenia Republicii Moldova;
- b) deține diplomă de licență sau echivalentă cu aceasta și are experiență de cel puțin 5 ani în unul dintre domeniile: comunicării publice, al securității și apărării, administrației publice centrale, relațiilor internaționale, evaluării și managementului de risc;
- c) cunoaște prevederile legislației naționale și ale Uniunii Europene, precum și bunele practici internaționale în domeniul comunicării publice sau în domeniile conexe;
- d) cunoaște limba română și cel puțin o limbă de circulație internațională la nivel B2;
- e) nu are calitatea de membru de partid și/sau de afiliat politic și nu a deținut astfel de funcții în ultimul an;
- f) are o reputație profesională ireproșabilă;
- g) nu are antecedente penale nestinse pentru infracțiuni săvârșite;
- h) nu este privată de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate, ca pedeapsă de bază sau complementară, ca urmare a sentinței judecătorești definitive prin care s-a dispus această interdicție;
- i) nu este condamnată, prin hotărâre definitivă și irevocabilă a instanței de judecată, pentru infracțiuni de corupție, care cade sub incompatibilitățile și restricțiile prevăzute de Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale;
- j) nu are interdicția de a ocupa o funcție publică sau o funcție de demnitate publică, ce derivă dintr-un act de constatare al Autorității Naționale de Integritate.

Articolul 14. Evaluarea performanțelor profesionale ale directorului Centrului

(1) În scopul aprecierii activității și a corespunderii cu funcția deținută, performanțele directorului Centrului se evaluează de Colegiul Centrului.

(2) Evaluarea performanțelor directorului Centrului se inițiază la sesizarea Președintelui Republicii Moldova.

(3) Activitatea directorului Centrului este evaluată în baza gradului de implementare a misiunii, obiectivelor și acțiunilor stabilite în Planul de activitate al Centrului.

(4) La evaluare se vor lua în considerare rapoartele de evaluare a eficienței activității Centrului efectuate de comisiile permanente de profil ale Parlamentului.

Articolul 15. Coordonarea activității Centrului

(1) Activitatea Centrului este coordonată de Președintele Republicii Moldova.

(2) Rolul de coordonare al Președintelui Republicii Moldova presupune:

- a) inițierea procesului de elaborare a programului de comunicare strategică la nivel național;
- b) aprobarea proiectului programului de comunicare strategică la nivel național;
- c) monitorizarea implementării programului de comunicare strategică la nivel național.

Articolul 16. Controlul parlamentar asupra activității Centrului

(1) Parlamentul, prin comisiile permanente de profil, exercită controlul parlamentar asupra activității Centrului, conform regulamentelor acestora.

(2) Comisiile parlamentare supraveghează și verifică respectarea de către Centru a prevederilor actelor normative care reglementează activitatea Centrului, respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului în acțiunile de identificare, prevenire și combatere a dezinformării, neadmiterea angajării politice a Centrului și evaluează eficiența activității Centrului.

Articolul 17. Funcțiile directorului Centrului

(1) Directorul conduce și gestionează activitatea executivă a Centrului. În acest sens, directorul Centrului:

- a) conduce și organizează activitatea Centrului, precum și consolidează capacitățile funcționale ale acestuia;
- b) este responsabil pentru îndeplinirea corespunzătoare a atribuțiilor Centrului;
- c) asigură elaborarea și înaintarea propunerilor de politici publice și proiecte de acte normative necesare pentru realizarea misiunii Centrului;
- d) reprezintă Centrul în relațiile cu autoritățile și instituțiile statului, organizațiile și instituțiile naționale și internaționale, instituțiile donatoare care asigură suport în asigurarea funcționalității Centrului, cu alte persoane juridice sau fizice, beneficiarii de programe și proiecte etc.;
- e) asigură elaborarea proiectului bugetului Centrului pentru anul următor și îl prezintă Ministerului Finanțelor în termenul stabilit;
- f) elaborează structura, organigrama și efectivul-limită ale Centrului și îl prezintă Președintelui Republicii Moldova spre aprobare;
- g) aprobă regulamentele interne ale Centrului, precum și fișele de post pentru personalul acestuia conform statelor de personal;
- h) numește în funcții, modifică, suspendă și încetează raporturile de serviciu cu personalul Centrului în condițiile stabilite de legislație;
- i) poartă răspundere personală pentru deciziile luate în activitatea Centrului;
- j) asigură integritatea, menținerea și administrarea eficientă a patrimoniului Centrului în conformitate cu prevederile actelor normative;

k) asigură transparența în activitate, inclusiv prin plasarea pe pagina web oficială a Centrului a raportului anual la sfârșitul fiecărui an de gestiune;

l) organizează sistemul de control intern managerial, precum și funcția de audit intern în cadrul Centrului;

m) coordonează și asigură evidența contabilă, prezentarea rapoartelor către autoritățile abilitate și dezvăluirea informației în conformitate cu prezenta lege și alte actele normative;

n) exercită alte sarcini referitoare la activitatea Centrului, care rezultă din cadrul normativ existent.

(2) Întru exercitarea atribuțiilor sale, directorul emite ordine și dispoziții.

Capitolul IV FINANȚAREA ȘI PATRIMONIUL CENTRULUI

Articolul 18. Finanțarea Centrului

(1) Bugetul Centrului se elaborează, se aprobă și se administrează conform principiilor, regulilor și procedurilor prevăzute de Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014.

(2) Finanțarea activității Centrului se efectuează din:

a) alocările de la bugetul de stat;

b) mijloacele financiare alocate de donatori, inclusiv prin programe de asistență financiară externă;

c) alte surse legale.

(3) Mijloacele financiare nevalorificate pe parcursul anului curent, cu excepția celor alocate de la bugetul de stat, se transferă spre utilizare în anul următor, conform bugetului Centrului aprobat pentru anul respectiv.

Articolul 19. Asigurarea tehnico-materială a Centrului

(1) Asigurarea tehnico-materială a Centrului se va efectua din contul mijloacelor bugetului de stat și al altor surse neinterzise de cadrul normativ existent.

(2) Bunurile Centrului, inclusiv clădirile, construcțiile, utilajele, create sau care vor fi create, procurate sau care vor fi procurate din contul mijloacelor bugetului de stat, precum și al altor mijloace, sunt bunuri proprietate publică.

(3) Administrarea bunurilor respective se va face potrivit regulilor prevăzute de Legea nr. 121/2007 privind administrarea și deetatizarea proprietății publice.

Capitolul V DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

Articolul 20.

(1) Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(2) Până la definitivarea procesului de instituționalizare a activității Centrului, prin derogare de la prevederile art. 10 alin. (2) din prezenta lege, în termen de 2 luni, Președintele Republicii Moldova va înainta Parlamentului candidatul la funcția de director al Centrului, pentru a fi numit în funcție pe un termen provizoriu de 12 luni.

(3) Directorul Centrului, în termen de 1 lună de la numirea în funcție, va prezenta Președintelui Republicii Moldova spre aprobare structura, efectivul-limită și regulamentul de activitate al Centrului.

Art.II. - Legea nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 441 – 447, art. 715), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 10, alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) Prin derogare de la prevederile alin. (1), salariul lunar al persoanelor cu funcții de demnitate publică, cu excepția directorului Serviciului Fiscal de Stat, directorului Serviciului Vamal, directorului și directorului adjunct al Centrului Național de Apărare Informațională și Combatere a Propagandei – Patriot, și al personalului din cabinetul persoanelor cu funcții de demnitate publică se constituie din partea fixă și plățile enumerate la alin. (2) dacă aceste plăți nu rezultă din activități declarate incompatibile prin legi speciale.”

2. La articolul 17 alineatul (2) se completează cu litera f) cu următorul conținut:

„f) pentru personalul, inclusiv cu funcții de demnitate publică, din cadrul Centrului Național de Apărare Informațională și Combatere a Propagandei – Patriot - 80% din suma anuală a salariilor de bază pentru personalul cu drept de a beneficia de spor cu caracter specific.”

3. În anexa nr. 3, notele se completează cu punctul 16 cu următorul cuprins:

„16. Clasele de salarizare pentru funcțiile publice de conducere și de execuție cu atribuții în domeniul apărării informaționale și combatere a propagandei se majorează cu 10 clase de salarizare succesive față de cele prevăzute în tabel pentru aceste funcții.”

Art.III. - La articolul 10 alineatul (2) litera d) din Legea bugetului de stat pentru anul 2023 nr. 359/2023, a doua liniuță va avea următorul cuprins:

„- personalul, inclusiv cu funcții de demnitate publică, din cadrul Serviciului de Informații și Securitate, al Centrului Național Anticorupție, al Autorității Naționale de Integritate, al Centrului Național de Apărare Informațională și Combatere a Propagandei – Patriot și al Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor;”

Art.IV. - În anexa la Legea nr. 199/2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 194–196, art. 637), cu modificările ulterioare, după poziția „Director, director

adjunct al Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal” se introduce poziția „Director, director adjunct al Centrului Național de Apărare Informațională și Combatere a Propagandei – Patriot”.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

IGOR GROSU

Notă informativă

la proiectul de lege privind Centrul Național de Apărare Informațională și Combatere a Propagandei – Patriot și modificarea unor acte normative

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul de lege privind Centrul Național de Apărare Informațională și Combatere a Propagandei – Patriot este elaborat de către Președintele Republicii Moldova, în condițiile art. 73 din Constituție și art. 47 din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr. 747/1996.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Consiliul Audiovizualului, în conformitate cu art. 17 alin. (5) al Codului serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova, este în drept să monitorizeze și să supravegheze respectarea de către furnizorii de servicii media și distribuitorii de servicii media a prevederilor prezentului cod privind protecția spațiului audiovizual național și asigurarea securității informaționale, precum și poate stabili reglementări și întreprinde măsurile necesare, în limitele competenței, pentru a atinge acest scop. Însă, conform art. 2 alin. (3) din Codul serviciilor media audiovizuale, împuternicirile Consiliului Audiovizualului nu se extind asupra activităților specificate în mod expres pe mediul online.

Serviciul de Informații și Securitate, în conformitate cu acțiunile stabilite pentru Serviciu în implementarea Strategiei securității informaționale a Republicii Moldova, aprobate prin Hotărârea Parlamentului nr. 257/2018, are dreptul să monitorizeze și să analizeze mediul informațional online în vederea identificării potențialelor vulnerabilități, riscuri și amenințări la adresa securității naționale, activitatea însă fiind realizată în limita atribuțiilor specificate în art. 7 din Legea nr. 753/1999 privind Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova.

În acest sens, la nivel național se constată lipsa unei entități unice responsabile de coordonarea procesului de identificare, prevenire și combatere a dezinformării și acțiunilor coordonate de diseminare a mesajelor, narațiunilor, comunicărilor, indiferent de originea acestora, care reprezintă pericol sau pot periclita realizarea intereselor naționale.

Adițional, deși majoritatea documentelor de politici publice (strategii, programe și planuri), care se referă la sectoarele de securitate națională și apărare, și care acoperă răspunsul la amenințări hibride, prevăd activități de informare care trebuie realizate în ceea ce privește consolidarea rezilienței, la nivel structural, Republica Moldova operează în afara unui program cadru de comunicare, care ar alinia eforturile naționale de comunicare, fiind constatate deficiențe în construirea mesajelor țintite, în răspuns la acțiunile de dezinformare și acțiunile coordonate

de diseminare a mesajelor, narațiunilor, comunicărilor, indiferent de originea acestora, care reprezintă pericol sau pot periclita realizarea intereselor naționale. La fel, se constată lipsa mecanismelor clare de măsurare a impactului pe care îl reprezintă dezinformarea și acțiunile coordonate de diseminare a mesajelor, narațiunilor, comunicărilor, indiferent de originea acestora, care reprezintă pericol sau pot periclita realizarea intereselor naționale, precum și de măsurare a eficienței comunicării agențiilor guvernamentale.

Proiectul de lege a fost elaborat în contextul necesității de a reduce influența informației rău intenționate asupra proceselor decizionale din Republica Moldova și de a dezvolta mijloace de comunicare între stat și cetățean, pe probleme de politică internă și externă, și de a conjuga eforturile statului și ale cetățeanului, pentru facilitarea promovării intereselor naționale și creșterea rezilienței naționale la informații ostile.

În acest sens, prin proiectul de lege, se propune instituirea Centrului Național de Apărare Informațională și Combatere a Propagandei – Patriot, care va avea drept funcții de bază:

a) dezvoltarea mecanismelor de identificare, evaluare, prevenire și combatere a dezinformării, inclusiv a știrilor false, a informațiilor greșite și a malinformării, a acțiunilor coordonate de diseminare a mesajelor, narațiunilor, comunicărilor, indiferent de originea acestora, care reprezintă pericol sau pot periclita realizarea intereselor naționale, și de sporire a capacităților de comunicare strategică a autorităților și instituțiilor statului în vederea combaterii acestora;

b) dezvoltarea mijloacelor de comunicare între stat și cetățean pe probleme de politică internă și externă, precum și conjugarea eforturilor statului și ale cetățeanului în vederea creșterii rezilienței naționale în raport cu tentativele sau acțiunile de dezinformare;

c) evaluarea comprehensivă a spațiului informațional public, asigurarea schimbului de informații cu autoritățile și instituțiile relevante ale statului, precum și aducerea la cunoștință publicului larg a informațiilor ce constituie dezinformare, în limitele stabilite de cadrul normativ;

d) elaborarea și implementarea unui ansamblu coordonat de acțiuni și inițiative, ce au drept scop verificarea veridicității faptelor și transmiterea informațiilor factologice către publicul larg, în suportul obiectivelor stabilite în conformitate cu documentele de politici publice naționale și angajamentele internaționale la care Republica Moldova este parte;

e) dezvoltarea bunelor practici în domeniul transparenței și în asigurarea accesului la informații.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Prezentul proiect de lege nu are drept obiectiv armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Pentru îndeplinirea funcțiilor stabilite, Centrul exercită următoarele atribuții:

a) elaborează proiectul programului de comunicare strategică la nivel național în vederea îndeplinirii misiunii Centrului;

b) elaborează instrucțiuni și ghiduri metodologice, materiale analitico-științifice și explicative privind identificarea, prevenirea și combaterea dezinformării;

c) creează platforme de interacțiune dintre instituțiile statului și organizațiile societății civile, în procesul de identificare, prevenire și combatere a dezinformării și acțiunilor coordonate de diseminare a mesajelor, narațiunilor, comunicărilor, indiferent de originea acestora, care reprezintă pericol sau pot periclita realizarea intereselor naționale;

d) elaborează și pune în practică mecanisme de monitorizare a spațiului informațional public în scopul identificării și contracarării dezinformării și acțiunilor coordonate de diseminare a mesajelor, narațiunilor, comunicărilor, indiferent de originea acestora, care reprezintă pericol sau pot periclita realizarea intereselor naționale;

e) emite recomandări privind contracararea și înlăturarea cauzelor și condițiilor care contribuie la crearea sau răspândirea dezinformării și acțiunilor coordonate de diseminare a mesajelor, narațiunilor, comunicărilor, indiferent de originea acestora, care reprezintă pericol sau pot periclita realizarea intereselor naționale;

f) organizează și promovează acțiuni de instruire și educaționale cu privire la comunicarea strategică și de creștere a gradului de conștientizare a amenințărilor pe care le reprezintă dezinformarea;

g) contribuie la implementarea politicilor în domeniul asigurării securității spațiului informațional, în special, care vizează dezvoltarea capacităților de comunicare strategică a autorităților și instituțiilor statului și măsurile de identificare, prevenire și combatere a dezinformării și reducerea vulnerabilităților, riscurilor și amenințărilor la adresa securității spațiului informațional;

h) emite recomandări autorităților și instituțiilor statului în vederea perfecționării practicilor și cadrului normativ aferent transparenței în procesul decizional și asigurarea accesului de informații.

În acest sens, Centrul se va angaja în coordonarea procesului, precum și în elaborarea analizelor mediului informațional, pe domenii/subdomenii de activitate, cu scopul de a identifica și evalua impactul informațiilor rău intenționate asupra intereselor cetățenilor și ale statului, și va prezenta părților interesate – autorităților de stat și mediului privat, soluții tehnice și legale de contracarare a acestora, precum și va conjuga eforturile instituțiilor și autorităților statului în a stabili obiective strategice de comunicare, precum și direcții de acțiune în domeniul comunicării pentru agențiile guvernamentale, reieșind din angajamentele strategice la nivel național, și va stabili instrumente de

monitorizare și evaluare a eficienței comunicării, cu stabilirea de indicatori de monitorizare și evaluare.

De menționat că toate măsurile realizate de Centru, în raport cu alte autorități și mediul privat, se intenționează a fi de natură consultativă, iar Centrul nu va dispune de careva mecanisme punitive pentru nerespectarea acestora.

În vederea realizării atribuțiilor sale, Centrul va avea dreptul:

a) să înainteze autorităților cu atribuții de reglementare propuneri privind elaborarea și modificarea cadrului normativ și să emită recomandări în conformitate cu atribuțiile conferite;

b) să sesizeze, în limitele atribuțiilor, autoritățile competente și organele de drept în cazul depistării încălcărilor legislației naționale;

c) să facă schimb și să primească informațiile necesare de la autorități publice pentru realizarea atribuțiilor;

d) să încheie acorduri de cooperare cu instituții și organizații naționale și internaționale, în vederea atragerii expertizei și asistenței externe necesare pentru implementarea atribuțiilor și asigurarea funcționalității Centrului;

e) să colaboreze și să semneze acorduri de cooperare cu companii internaționale care dețin rețele de socializare, platforme media sau de distribuire de conținut;

f) să atragă specialiști și să încheie contracte cu persoane fizice și juridice de drept public sau privat, cu parteneri de dezvoltare și/sau donatori, cu furnizori și beneficiari de bunuri și servicii, în scopul realizării atribuțiilor stabilite;

g) să beneficieze de servicii de consultanță, de studii și asistență de specialitate din țară sau din străinătate și să beneficieze de programe de formare și perfecționare profesională pentru personalul său;

h) să instituie grupuri de lucru, cu implicarea reprezentanților instituțiilor de stat, organizațiilor societății civile, mediului academic și altor experți, pentru coordonarea activităților ce vizează asigurarea comunicării strategice și identificarea, prevenirea și combaterea dezinformării;

i) să participe și să organizeze instruirii, conferințe, seminare sau alte activități conforme atribuțiilor funcționale, atât în țară cât și peste hotare;

j) să posede, să utilizeze și să administreze patrimoniul în scopul realizării atribuțiilor funcționale, în conformitate cu prevederile cadrului normativ;

k) să administreze fonduri de asistență financiară și tehnică, obținute de la partenerii de dezvoltare sau din alte surse neinterzise de cadrul normativ existent;

l) să dispună de propriile canale de informare și comunicare cu publicul, inclusiv în spațiul on-line;

m) să dispună și de alte drepturi care decurg din prevederile actelor normative.

Cu referire la organizarea Centrului:

Centrul va fi condus de un director, numit în funcție de Parlament, la propunerea Președintelui Republicii Moldova, pe un termen de 5 ani, cu posibilitatea numirii pentru un alt mandat. Selectarea directorului Centrului se va face în baza unui concurs public, anunțat și organizat de Președintele Republicii Moldova, în conformitate cu regulamentul aprobat prin decret.

Până la definitivarea procesului de instituționalizare a activității Centrului, prin derogare de la prevederile proiectului de lege, în termen de 2 luni, Președintele Republicii Moldova, va înainta Parlamentului candidatul la funcția de director al Centrului, pentru a fi numit în funcție pe un termen provizoriu de 12 luni. Directorul Centrului va avea sarcina de a definitiva structura, efectivul-limită și regulamentul de activitate ale Centrului, dar și de a demara procesul de angajare a funcționarilor în cadrul instituției.

În exercitarea atribuțiilor sale, directorul va fi asistat de un adjunct, numit în funcție de către Președintele Republicii Moldova, la propunerea directorului Centrului.

Structura, efectivul-limită și Regulamentul de activitate ale Centrului se va aproba prin decret al Președintelui Republicii Moldova, la propunerea directorului Centrului.

În cadrul Centrului vor activa funcționari publici și personal care efectuează deservirea tehnică, statutul fiecăruia fiind stabilit în conformitate cu legislația. Numărul total de angajați ai Centrului – 24 unități de personal.

Pentru îndeplinirea atribuțiilor ce revin Centrului, în cadrul acestuia va fi constituit și funcționa un Colegiu.

Colegiul Centrului va fi compus din 11 membri, în a cărui componență va intra directorul, directorul adjunct, persoane cu funcții de conducere din cadrul Centrului, un reprezentant desemnat de Președintele Republicii Moldova, un reprezentant desemnat de Parlament, un reprezentant desemnat de Guvern și 3 reprezentanți ai societății civile, selectați de către Centru.

Componența Colegiului va fi aprobată prin decret al Președintelui Republicii Moldova, la propunerea directorului Centrului.

Colegiul va examina în ședințele sale chestiuni privind organizarea activității Centrului, soluționarea problemelor stringente și evaluarea profesională a conducerii Centrului. Colegiul va elabora planurile de activitate și obiectivele Centrului.

Controlul parlamentar:

Parlamentul, prin comisiile permanente de profil, va exercita controlul parlamentar asupra activității Centrului, conform regulamentelor acestora.

Comisiile parlamentare vor supraveghea și verifica respectarea de către Centru a prevederilor actelor normative care reglementează activitatea Centrului, respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului în acțiunile de identificare, prevenire și combatere a dezinformării, neadmiterea angajării politice a Centrului și vor evalua eficiența activității Centrului.

Evaluarea eficienței Centrului:

În scopul aprecierii activității și a corespunderii cu funcția deținută, performanțele directorului Centrului vor fi evaluate de către Colegiul Centrului.

Evaluarea performanțelor directorului Centrului se va iniția la sesizarea Președintelui Republicii Moldova.

La evaluare se vor lua în considerare rapoartele de evaluare a eficienței activității Centrului efectuate de comisiile permanente de profil ale Parlamentului.

Rolul de coordonare al Președintelui Republicii Moldova:

Rolul de coordonare al Președintelui Republicii Moldova va presupune:

a) inițierea procesului de elaborare a programului de comunicare strategică la nivel național;

b) aprobarea proiectului programului de comunicare strategică la nivel național;

c) monitorizarea implementării programului de comunicare strategică la nivel național.

5. Fundamentarea economico-financiară

În procesul de elaborare și definitivare a structurii, efectivului-limită și regulamentului de activitate ale Centrului se va efectua analiza economico-financiară.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Prezentul proiect de lege prevede, inclusiv, modificarea unor acte normative, după cum urmează:

Art.II. - Legea nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 441–447, art. 715), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 10, alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) Prin derogare de la prevederile alin. (1), salariul lunar al persoanelor cu funcții de demnitate publică, cu excepția directorului Serviciului Fiscal de Stat, directorului Serviciului Vamal, directorului și directorului adjunct al Centrului Național de Apărare Informațională și Combatere a Propagandei – Patriot, și al personalului din cabinetul persoanelor cu funcții de demnitate publică se constituie din partea fixă și plățile enumerate la alin. (2) dacă aceste plăți nu rezultă din activități declarate incompatibile prin legi speciale.”

2. La articolul 17 alineatul (2) se completează cu litera f) cu următorul conținut:

„f) pentru personalul din cadrul Centrului Național de Apărare Informațională și Combatere a Propagandei – Patriot - 80% din suma anuală a salariilor de bază pentru personalul cu drept de a beneficia de spor cu caracter specific.”

3. În anexa nr. 3, notele se completează cu punctul 16 cu următorul cuprins:

„16. Clasele de salarizare pentru funcțiile publice de conducere și de execuție cu atribuții în domeniul comunicării strategice se majorează cu 10 clase de salarizare succesive față de cele prevăzute în tabel pentru aceste funcții.”

Art.III. - La articolul 10 alineatul (2) litera d) din Legea bugetului de stat pentru anul 2023 nr. 359/2023, a doua liniuță va avea următorul cuprins:

„- personalul, inclusiv cu funcții de demnitate publică, din cadrul Serviciului de Informații și Securitate, al Centrului Național Anticorupție, al Autorității Naționale de Integritate, al Centrului Național de Apărare Informațională și Combatere a Propagandei – Patriot și al Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor;”

Art.IV. - În anexa la Legea nr. 199/2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 194–196, art. 637), cu modificările ulterioare, după poziția „Director, director adjunct al Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal” se introduce poziția „Director, director adjunct al Centrului Național de Apărare Informațională și Combatere a Propagandei – Patriot”.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

Proiectul este plasat pe pagina oficială a Președintelui Republicii Moldova.

8. Constatările expertizei anticorupție

Proiectul de lege urmează a fi expertizat de Centrul Național Anticorupție în condițiile legii.

9. Constatările expertizei de compatibilitate

Proiectul de lege nu conține norme privind armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

10. Constatările expertizei juridice

Proiectul de lege urmează a fi supus expertizei juridice în condițiile legii.

11. Constatările altor expertize

Proiectul nu conține nici un aspect ce vizează reglementarea activității de întreprinzător, respectiv, nu este necesară elaborarea Analizei Impactului de Reglementare (AIR).